

MORTALIUM ANIMOS

ENCICLICA PAPEI PIUS AL XI-LEA DESPRE UNITATEA RELIGIOASĂ

CĂTRE VENERABILII FRAȚI PATRIARHI, PRIMAȚI, ARHIEPISCOPI, EPISCOPI ȘI ALȚI
ORIDINARII LOCALI ÎN PACE ȘI COMUNIUNE CU SCAUNUL APOSTOLIC

Venerabili Frați, Sănătate și Binecuvântare Apostolică.

1. Probabil niciodată în trecut nu am văzut, așa cum vedem în aceste vremuri ale noastre, mințile oamenilor atât de preocupate nu numai de dorința de a întări, ci și de cea de a extinde întru binele comun al societății umane acea relație fraternă care ne leagă și ne unește, și care este consecința originii și naturii noastre comune. Căci, din moment ce națiunile încă nu se bucură pe deplin de roadele păcii - deoarece, într-adevăr, vechi și noi neînțelegeri în diverse locuri duc la subversiune și la conflict civil - și din moment ce, pe de altă parte, multe dintre disputele privitoare la liniștea și prosperitatea națiunilor nu pot fi rezolvate fără colaborarea activă și ajutorul celor care conduc statele și le promovează interesele, este lesne de înțeles, și încă cu atât mai mult cu cât nimeni nu contestă acum unitatea neamului omenesc, de ce mulți doresc ca diferitele națiuni, inspirate de înrudirea universală, să fie unite mai strâns una cu alta.
2. Un obiect similar este urmărit de unii, în chestiunile care privesc Noua Lege promulgată de Christos Domnul nostru. Căci, considerând drept sigur că oameni lipsiți de orice simț religios pot fi arareori găsiți, ei par să nutrească speranța, în virtutea aceastei credințe, că toate națiunile, deși diferă între ele în anumite chestiuni religioase, vor ajunge, fără prea mare greutate, să cadă de acord, ca frații, în a profesa anumite doctrine, care formează temelia vieții spirituale. Motiv pentru care aceste persoane organizează adesea convenții, întâlniri și cuvântări, la care sunt prezenți un mare număr de ascultători, și unde toți, fără excepție, sunt invitați să participe la discuție, atât necredincioși de tot felul, cât și creștini, chiar și aceia care, din nefericire, s-au îndepărtat de Christos, sau care, cu încăpățănare și tenacitate Îi neagă natura și misiunea divină. Desigur, catolicii nu pot nicidecum aproba astfel de încercări, ele bazându-se pe opinia eronată că toate religiile ar fi mai mult sau mai puțin bune și laudabile, căci toate manifestă și semnifică, în diferite feluri, acel simț înnăscut în noi toți, prin care suntem

conduși la Dumnezeu și la recunoașterea ascultătoare a domniei Sale. Cei care nutresc această opinie nu numai că se află în eroare și sunt înșelați, ci deformând-o, ei resping ideea religiei adevărate și încet, încet, deviază spre naturalism și ateism, așa cum este el numit; de unde rezultă clar că cei care îi sprijină pe cei care cred în aceste teorii și încearcă să le pună în aplicare, abandonează în întregime religia revelată de Dumnezeu.

3. Însă unii sunt înșelați mai ușor de aparențele exterioare ale binelui, atunci când se pune problema cultivării unității tuturor creștinilor.
4. Oare nu este just, se repetă adesea, ba mai mult, chiar în conformitate cu datoria, ca toți cei care invocă numele lui Christos să se abțină de la reproșuri reciproce și, în sfârșit, să fie uniți în iubire mutuală? Cine ar îndrăzni să spună că Îl iubește pe Christos, dacă nu lucrează din toate puterile pentru a îndeplini voia Celui Care i-a cerut Tatălui Lui ca Discipolii Lui să fie "una".¹ Și oare nu același Christos vrea ca discipolii Lui să fie însemnați și deosebiți de ceilalți prin această caracteristică, și anume că au dragoste unii față de alții: "Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții"?² Toții creștinii, mai adaugă ei, trebuie să fie ca "unul": căci atunci vor avea mult mai multă putere să eradiceze ciuma ireligiei care, zi de zi, ca un șarpe, se strecoară tot mai mult și se răspândește tot mai tare, și se pregătește să jefuiască Evanghelia de puterea ei. Astfel de lucruri, și altele asemenea, repetă și amplifică fără încetare această clasă de oameni care sunt cunoscuți drept *pan-creștini*; iar ei, departe de a fi puțini și răsfirați, au crescut la dimensiunile unei adevărate clase, și s-au adunat în societăți cu largă răspândire, a căror majoritate este condusă de ne-catolici, deși [aceștia] sunt îmbibați de diferite doctrine despre lucrurile credinței. Această acțiune este promovată într-un mod atât de activ, încât în multe locuri ea și-a câștigat adeziunea unui număr de cetățeni, și ia în posesie chiar și mințile foarte multor catolici, amăgindu-i cu speranța de a realiza o astfel de uniune care să fie pe placul Sfintei Mame, Bisericii, care, într-adevăr, nu dorește altceva mai mult decât să îi recheme pe fiii ei rătăciți și să-i aducă înapoi în sânul ei. Dar, în realitate, în spatele acestor cuvinte

¹ Ioan 17:21.

² Ioan 13:35.

atrăgătoare și măguliri se ascunde o eroare extrem de gravă, prin care sunt distruse complet fundațiile credinței catolice.

5. Admonestați fiind, așadar, de conștiința oficiului Nostru Apostolic, să nu permitem ca turma Domnului să fie înșelată de erori periculoase, Noi invocăm, Venerabili Frați, zelul vostru pentru a evita acest rău; căci Noi suntem încredințați că prin scrierile și cuvintele fiecăruia dintre voi, oamenii vor ajunge să cunoască și să înțeleagă mai ușor acele principii și argumente pe care Noi suntem pe punctul să le prezentăm, și din care catolicii vor învăța cum trebuie să gândească și să acționeze, când vine vorba despre acele acțiuni care au drept scop uniunea într-un trup, indiferent în ce fel, a tuturor celor care se cheamă creștini.

6. Noi am fost creați de Dumnezeu, Creatorul universului, pentru a-L cunoaște și sluji: Autorul nostru, așadar, este perfect îndreptățit la slujirea noastră. Într-adevăr, Dumnezeu ar fi putut să fi prescris pentru guvernarea omului doar legea naturală, pe care, [în actul Lui] de creație, i-a întipărit-o în suflet, și ar fi putut reglementa progresul aceleiași legi prin intermediul providenței Lui obișnuite; însă El a preferat să impună precepte, cărora trebuie să le dăm ascultare și, de-a lungul timpului, și anume de la începuturile neamului omenesc până la venirea și predicarea lui Iisus Christos, El Însuși l-a învățat pe om îndatoririle pe care o creatură rațională le are față de Creatorul ei: "După ce Dumnezeu, odinioară, în multe rânduri și în multe chipuri, a vorbit părinților noștri prin prooroci, în zilele acestea mai de pe urmă ne-a grăit nouă prin Fiul".³ De unde rezultă că nu poate exista altă religie adevărată decât cea întemeiată pe cuvântul revelat al lui Dumnezeu: revelație care, începută de la începuturi și continuată sub Legea Veche, a fost perfectată de Însuși Iisus Christos sub Legea Nouă. Deci, dacă Dumnezeu [ne]-a vorbit (și avem certitudinea istorică că El [ne]-a vorbit cu adevărat), toată lumea trebuie să înțeleagă că omul are datoria să creadă absolut revelația lui Dumnezeu și să asculte implicit de poruncile lui: pentru ca noi să putem cu adevărat să le facem pe amândouă, pentru gloria lui Dumnezeu și pentru mântuirea noastră, Fiul Unul-Născut al lui Dumnezeu a întemeiat pe pământ Biserica. Mai departe, Noi credem că cei care se cheamă creștini nu pot face altceva decât să creadă că o Biserică, și una singură, a fost întemeiată de Christos; dar, dacă ajunge să se pună întrebarea [despre] ce

³ Evrei 1, ff.

natură trebuie să aibă ea, conform voinței Autorului ei, nu toți sunt de aceeași părere. De exemplu, un mare număr dintre ei neagă faptul că Biserica lui Christos trebuie să fie vizibilă și evidentă, cel puțin într-o asemenea măsură încât să apară ca un grup de creștini care să adere la una și aceeași doctrină, sub aceeași autoritate de doctrină și guvernare; ci, dimpotrivă, ei nu înțeleg prin Biserică vizibilă nimic altceva decât o Federație, compusă din diverse comunități de creștini, chiar dacă aceștia aderă la doctrine diferite, care ar putea fi incompatibile una cu alta. Dar Christos Domnul nostru a întemeiat Biserica Lui ca societate perfectă, externă prin natura ei și perceptibilă cu ajutorul simțurilor, care să continue în viitor lucrarea mântuirii neamului omenesc, sub conducerea unui [singur] cap⁴, cu autoritate de a da învățătură prin cuvânt⁵ și prin administrarea sacramentelor, izvoarele harului ceresc⁶; motiv pentru care El a atestat prin comparație asemănarea Bisericii cu o împărăție⁷, cu o casă⁸, cu un țarc de oi⁹ și cu o turmă.¹⁰ Această Biserică, după ce a fost ea instituită [într-un mod] atât de minunat, nu ar fi putut, după îndepărtarea prin moarte a Întemeietorului ei și a Apostolilor care au fost pionierii răspândirii ei, să dispară cu desăvârșire și să înceteze să existe, căci ei i s-a dat porunca de a-i conduce pe toți oamenii, fără deosebire de timp sau de loc, la mântuirea veșnică: "Drept aceea, mergând, învățați toate neamurile".¹¹ În îndeplinirea neîncetată a acestei sarcini, i-ar putea lipsi Bisericii vreun element de tărie și eficiență, în timp ce Însuși Christos este prezent în ea în perpetuitate, conform promisiunii Lui solemne: "Iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului"?¹² De aici rezultă că Biserica lui Christos nu numai că există, astăzi și întotdeauna, ci [există] exact la fel

⁴ Matei 16:18, ff.

⁵ Marcu 16:15.

⁶ Ioan 3:5; 6:48-59; 20 ff.; cf. Matei 18:18, etc.

⁷ Matei 13.

⁸ cf. Matei 16:18.

⁹ Ioan 10:16.

¹⁰ Ioan 21:15-17.

¹¹ Matei 28:19.

¹² Matei 28:20.

cum a fost în vremea Apostolilor, decât dacă ar fi să spunem, Doamne ferește, fie că Christos Domnul nostru nu a realizat acest scop, fie că El s-a înșelat când a afirmat că porțile iadului nu o vor birui niciodată.¹³

7. Și aici ni se pare oportun să expunem și să refutăm o anumită opinie greșită, de care depinde întreaga chestiune, la fel ca și cea a mișcării complexe prin care ne-catolicii caută să realizeze uniunea bisericilor creștine. Căci autorii care susțin acest punct de vedere sunt obișnuiți să aducă în prim plan, de nenumărate ori, aceste cuvinte ale lui Christos: "Ca toți să fie una ... Și va fi o turmă și un păstor"¹⁴, însă în sensul: că Christos Iisus doar a dat glas unei dorințe și unei rugăciuni, care încă nu a fost împlinită. Căci ei sunt de părere că unitatea de credință și de guvernare, care reprezintă o caracteristică a unicei Biserici adevărate a lui Christos, nu a prea existat până în vremea noastră, și nu există [nici] astăzi. Ei consideră că această unitate ar trebui, într-adevăr, dorită și că ea ar putea chiar fi realizată într-o bună zi, prin instrumentalitatea voințelor îndreptate către un scop comun, dar că, până atunci, ea poate fi privită doar ca un simplu ideal. Ei adaugă că Biserica în sine, sau prin natura ei, este divizată în secțiuni; cu alte cuvinte, ea este formată din mai multe biserici sau comunități distincte, care încă rămân separate, și că în ciuda faptului că au în comun anumite articole de doctrină, ele sunt în dezacord în privința restului [doctrinelor]; că toate [aceste biserici] se bucură de aceleași drepturi; și că Biserica a fost una, cel mult din perioada apostolică până la primele Concilii Ecumenice. Așadar, controversile, zic ei, și diferențele de opinie [care există] de multă vreme, care îi țin separați până în ziua de azi pe membrii familiei creștine, trebuie date la o parte cu desăvârșire, iar din doctrinele care rămân trebuie construită și propusă spre credință o formă comună de credință, pe care, profesând-o, cu toții nu numai să știe, ci să și simtă că sunt frați. Numeroasele biserici sau comunități, dacă ar fi unite într-un fel de federație universală, ar fi atunci într-o poziție din care să se opună viguros și cu succes progresului ireligiei. Aceasta, Venerabili Frați, este ceea ce se spune de obicei. Există, într-adevăr, unii care recunosc și afirmă că protestantismul, așa cum îl numesc ei, a respins, cu mare lipsă de considerație, anumite articole de credință și unele ceremonii exterioare care sunt, în fapt, plăcute și folositoare, și pe care Biserica Romană le păstrează încă. Ei adaugă însă imediat că Biserica a greșit și ea și a stricat religia

¹³ Matei 16:18.

¹⁴ Ioan 17:21; 10:16.

originară, adăugând și propunând spre credință anumite doctrine care nu numai că sunt străine de Evanghelie, ci chiar contrare Evangheliei. Printre cele mai importante dintre acestea ei le enumeră pe cele care privesc primatul jurisdicției, care i-a fost acordat lui Petru și succesorilor lui în Scaunul Romei. Printre aceștia există într-adevăr și unii, deși puțini, care îi acordă Pontifului Roman un primat de onoare sau chiar și o anume jurisdicție sau putere, însă considerând că aceasta nu își are originea în legea divină, ci în consimțământul credincioșilor. Iar alții merg până într-acolo încât să dorească ca Însuși Pontiful să prezideze peste adunările lor, ca să spunem așa, peștrițe. Dar, cu toate acestea, deși pot fi găsiți mulți ne-catolici care să predice în gura mare comuniunea fraternă în Iisus Christos, nu vei găsi niciunul căruia să-i treacă vreodată prin cap să se supună și să asculte de Vicarul lui Iisus Christos, nici în calitatea lui de învățător, și nici în cea de guvernator. Între timp, ei afirmă că ar trata de bună voie cu Biserica Romei, dar de pe picior de egalitate, adică ca egali cu un egal: dar chiar dacă ei ar putea proceda astfel, pare neîndoielnic că orice pact la care aceștia ar adera nu i-ar face să renunțe la acele opinii care încă reprezintă motivul din care greșesc și se rătăcesc de unica turmă a lui Christos.

8. Așa stând lucrurile, este clar că Scaunul Apostolic nu poate sub nicio formă să ia parte la adunările lor [și] nici nu este legal sub nicio formă pentru catolici nici să susțină, nici să lucreze pentru asemenea întreprinderi; căci dacă fac astfel, vor da mărturie unui fals creștinism, străin de singura Biserică a lui Christos. Să acceptăm, ceea ce ar fi nedrept, ca adevărul, un adevăr revelat de Dumnezeu, să fie supus unui compromis? Pentru că aici se pune problema apărării adevărului revelat. Iisus Christos Și-a trimis Apostolii în întreaga lume pentru ca ei să pătrundă toate națiunile cu credința Evangheliei și, ca să nu cumva să greșească, El a vroit de la început ca ei să fie învățați de către Duhul Sfânt: ¹⁵ deci, oare a dispărut complet această doctrină a Apostolilor, sau a fost ea oare vreodată ascunsă în Biserică, al cărei conducător și apărare este Însuși Dumnezeu? Dacă Mântuitorul nostru a spus clar că Evanghelia Lui trebuie să continue nu numai în vremurile Apostolilor, ci până în veacurile viitoare, este [cumva] posibil ca obiectul credinței, odată cu scurgerea timpului, să devină atât de obscur și de nesigur, încât astăzi să ajungă să fie necesar să tolerezi opinii care sunt incompatibile chiar și una cu cealaltă? Dacă așa ceva ar fi adevărat, ar trebui să mărturisim că pogorârea Duhului

¹⁵ Ioan 16:13.

Sfânt asupra Apostolilor și sălășluirea aceluiași Spirit în Biserică și însăși predicarea lui Iisus Christos, și-au pierdut, cu câteva secole în urmă, întreaga eficacitate și întregul folos, iar a afirma așa ceva ar fi blasfemie. Dar Fiul Unul-Născut al lui Dumnezeu, când a le-a poruncit reprezentanților Săi să învețe toate popoarele, i-a obligat pe toți oamenii să dea crezare la orice a fost făcut cunoscut de "martorii dinainte rânduiți de Dumnezeu"¹⁶ și, de asemenea, și-a confirmat porunca cu această sancțiune: "Cel ce va crede și se va boteza se va mântui; iar cel ce nu va crede se va osândi."¹⁷ Aceste două porunci ale lui Christos, care trebuie îndeplinite, una, de a învăța, și cealaltă, de a crede, nici măcar nu pot fi înțelese, decât dacă Biserica propune o învățătură completă și ușor de înțeles, și este imună atunci când învață astfel de orice pericol de a greși. În această chestiune, se abat de la calea dreaptă și cei care cred că depozitul adevărului reprezintă o inconveniență atât de laborioasă și necesită atât de îndelungate studii și discuții, încât o viață de om de-abia ar fi de ajuns pentru a-l găsi și a ni-l însuși; ca și cum Dumnezeu Cel preamilos ar fi vorbit prin profeți și prin Fiul Lui Unul-Născut doar pentru ca câțiva, având mulți ani în spate, să învețe ceea ce El a revelat prin ei, și nu pentru ca El să poată să inculce o doctrină a credinței și moralei, prin care omul să fie călăuzit pe întreg parcursul vieții lui morale.

9. Acești pan-creștini care își îndreaptă cugetele către uniunea bisericilor par, într-adevăr, să urmărească cele mai nobile idei de a promova caritatea în rândurile tuturor creștinilor: [dar,] cu toate acestea, cum se face că această caritate tinde să vatăme credința? Oricine știe că însuși Ioan, Apostolul iubirii, care pare să reveleze în Evanghelia lui secretele Preasfintei Inimi a lui Iisus, și care niciodată nu încetează să imprime în memoria adeptilor lui noua poruncă "Să aveți dragoste unul față de celălalt", a interzis cu strictețe orice interacțiune cu cei care profesau o versiune mutilată și stricată a învățaturii lui Christos: "Dacă vine cineva la voi și nu aduce această învățătură, să nu-l primiți în casă și să nu-l salutați".¹⁸ Motiv din care, din moment ce caritatea se bazează pe o credință completă și sinceră, discipolii lui Christos trebuie să fie uniți în primul rând prin legătura credinței. Cine poate atunci să conceapă o

¹⁶ Fapte 10:41.

¹⁷ Marcu 16:16.

¹⁸ 2 Ioan:10.

Federație Creștină, ai cărei membri să-și păstreze fiecare propriile opinii și judecata personală, chiar și în chestiuni care au de-a face cu obiectul credinței, deși ele ar putea fi contrare opiniilor celorlalți? Și în ce fel, întrebăm Noi, pot oameni care aderă la opinii contrare să aparțină aceleiași Federații de credincioși? De exemplu, cei care afirmă, și cei care neagă că Sfânta Tradiție este un adevărat izvor de revelație divină; cei care consideră că ierarhia ecleziastică, care constă din episcopi, preoți și ministranți, a fost constituită de Dumnezeu, și cei care afirmă că ea a apărut, încetul cu încetul, în conformitate cu condițiile vremurilor: cei care Îl adoră pe Christos cu adevărat prezent în Preasfânta Euharistie prin minunata transformare a pâinii și vinului, numită transsubstanțiere, și cei care afirmă că Christos este prezent doar prin credință sau prin semnificația și virtutea Sacramentului; cei care recunosc în Euharistie atât natura unui sacrament, cât și cea a unei jertfe, și cei care spun că aceasta nu este cu nimic mai mult decât pomenirea sau comemorarea Cinei celei de Taină; cei care cred că este bine și de folos să invoci în rugăciune Sfinții care domnesc împreună cu Christos, în special pe Maria Maica lui Dumnezeu, și să venerezi imaginile lor, și cei care insistă că nu trebuie recurs la o astfel de venerație, căci ea este contrară cinstirii cuvenite lui Iisus Christos, "unicul mijlocitor între Dumnezeu și oameni"¹⁹. Cum ar putea o atât de mare varietate de opinii să deschidă calea pentru realizarea unității Bisericii, Noi nu știm; acea unitate se poate naște doar dintr-o unică autoritate de învățătură, o unică lege de credință și o unică credință a creștinilor. Însă Noi știm că de aici nu este decât un pas ușor de făcut până la neglijarea religiei sau *indiferentism* și până la *modernism*, după cum este el numit. Cei care, din nefericire, sunt infectați de aceste erori, cred că adevărul dogmatic nu este *absolut*, ci *relativ*, adică el este în acord cu necesitățile schimbătoare ale timpului și locului, și cu tendințele schimbătoare ale minții, el nefiind conținut în revelația imutabilă, ci ar fi posibil ca el să fie adaptat la viața umană. În plus, în ceea ce privește lucrurile care trebuiesc crezute, nu este nicidecum licit să se folosească acea distincție, pe care unii au considerat de cuviință să o introducă, între acele articole de credință care sunt *fundamentale* și cele care nu sunt fundamentale, după cum spun ei, ca și cum primele trebuie acceptate de toți, în timp ce cele din urmă pot fi lăsate în seama liberei adeziuni a credincioșilor: căci virtutea supranaturală a credinței are o cauză formală, și anume autoritatea lui Dumnezeu care revelează, iar ea nu permite nicio astfel de distincție. Din acest motiv, toți cei care sunt cu adevărat ai lui Christos cred, de

¹⁹ 1 Timotei 2:5.

exemplu, în Zămislirea Maicii lui Dumnezeu fără pata păcatului original cu aceeași credință cu care cred în misterul Augustei Treimi și în Întruparea Domnului nostru, tot așa cum cred în autoritatea infailibilă de a da învățătură a Pontifului Roman, conform sensului în care aceasta a fost definită de Conciliul Ecumenic de la Vatican [Conciliul Vatican I - n.t.]. Nu sunt oare aceste adevăruri la fel de certe, sau oare nu trebuie și ele, la fel, să fie crezute, pentru că Biserica le-a sancționat și definit solemn, unele într-o [anumită] epocă, altele într-alta, chiar și în vremurile care preced imediat vremea noastră? Oare nu au fost ele revelate de Dumnezeu? Căci autoritatea Bisericii de a da învățătură, care în înțelepciunea divină a fost constituită pe pământ pentru ca doctrinele revelate să rămână intacte pe veci, și pentru ca ele să poată fi aduse cu ușurință și siguranță la cunoștința oamenilor, și care este exercitată zilnic de către Pontiful Roman și Episcopii care sunt în comuniune cu el, care are, de asemenea, și oficiul de a defini, când crede de cuviință, orice adevăr, cu rituri și decrete solemne, ori de câte ori este necesar, fie pentru a combate erorile sau atacurile ereticilor, fie pentru a întipări în mințile credincioșilor mai clar și mai în detaliu articole ale doctrinei sacre care au fost explicate. Dar, făcând uz de această autoritate extraordinară de a da învățătură, nu este introdusă nicio chestiune nou inventată, nici nu este adăugat nimic nou la numărul acelor adevăruri care sunt, cel puțin implicit, conținute în depozitul Revelației, dată Bisericii de către Dumnezeu: [ci] doar acelea care sunt clarificate și care, probabil, unora ar putea încă să li se pară obscure, [cele] pe care unii le-au pus în trecut sub semnul întrebării, [și care] sunt declarate a fi de credință.

10. Așadar, Venerabili Frați, este clar de ce acest Scaun Apostolic nu a permis niciodată supușilor lui să ia parte la adunările ne-catolicilor: căci uniunea creștinilor nu poate fi promovată decât prin promovarea întoarcerii la singura Biserică adevărată a lui Christos a celor care sunt despărțiți de ea, căci ei au părăsit-o în trecut, din nefericire. La singura Biserică Adevărată a lui Christos, spunem, care este vizibilă pentru toți, și care va rămâne, conform voinței Autorului ei, exact la fel cum a instituit-o El. De-a lungul secolelor, Mireasa mistică a lui Christos nu a fost niciodată contaminată, și nici nu va putea fi contaminată în viitor, după cum dă mărturie Ciprian: "Mireasa lui Christos nu poate fi falsificată în fața Mirelui: ea este nestrucată și decentă. Ea nu cunoaște decât o locuință, ea apără sfințenia cămării nupțiale cu castitate și decentă."²⁰ Același sfânt

²⁰ De Cath. Ecclesiae unitate, 6.

Martir, pe bună dreptate, se minuna foarte tare că cineva ar putea crede că "această unitate a Bisericii, care își are originea într-o fundație divină și care este ținută laolaltă de sacramele cerești, ar putea fi sfâșiată și ruptă de forța voințelor contrare".²¹ Căci, din moment ce Trupul Mistic al lui Christos, la fel ca și Trupul Lui fizic, este unul²², asamblat compact și potrivit,²³, ar fi prostește și nelalocul lui să spui că Trupul Mistic este asamblat din membre neunite și împrăștiate: de aceea, niciunul care nu este unit cu Trupul nu este un membru al lui, și nici nu este în comuniune cu Christos, Capul.²⁴

11. În plus, în această unică Biserică a lui Christos nu poate rămâne niciun om care nu acceptă, nu recunoaște și nu se supune autorității și supremației lui Petru și a succesorilor lui legitimi. Oare nu cumva strămoșii celor care acum sunt prinși în capcana erorilor lui Fotie și ale reformatorilor, ascultau [cândva] de Episcopul Romei, păstorul șef al sufletelor? Din păcate, copiii lor au părăsit casa părinților lor, dar ea nu s-a prăbușit și nu a pierit pentru totdeauna, căci era susținută de Dumnezeu. Așadar, să se întoarcă la Tatăl lor comun, care, uitând de numeroasele insulte la adresa Scaunului Apostolic, îi va primi cu foarte multă iubire. Căci dacă, așa cum spun ei fără încetare, tânjesc să fie uniți cu Noi și ai noștri, atunci de ce nu se grăbesc să intre în Biserică, "Mama și stăpâna tuturor celor care cred în Christos"?²⁵ Să-l audă pe Lactanțiu strigând: "Biserica Catolică este singura care păstrează adevăratul cult. Ea este izvorul adevărului, aceasta este casa Credinței, acesta este templul lui Dumnezeu: cei care nu intră în ea, sau care o părăsesc, sunt străini de speranța în viață și în mântuire. Să nu se amăgească nimeni cu dispute încăpățanate. Căci aici sunt în joc viața și mântuirea, care vor fi pierdute și distruse în întregime, dacă interesele lor nu sunt luate în seamă cu grijă și asiduitate."²⁶

²¹ *Ibid.*

²² 1 Corinteni 12:12.

²³ Efeseni 4:16.

²⁴ Cf. *Efeseni* 5:30; 1:22.

²⁵ Conc. Lateran IV, c. 5.

²⁶ *Divin. Instit.* IV, 30. 11-12.

12. De aceea, să se apropie copiii despărțiți de Scaunul Apostolic, să se instaleze în Cetatea pe care Petru și Paul, Prinții Apostolilor, au consacrat-o cu sângele lor; de acel Scaun, repetăm, care este "rădăcina și pântecul din care s-a născut Biserica lui Dumnezeu",²⁷ nu cu intenția și speranța că "Biserica Dumnezeului celui viu, stâlpul și podeaua adevărului"²⁸ va abandona integritatea credinței și le va tolera erorile ei, dimpotrivă, că ei înșiși se vor supune învățăturilor și guvernării ei. Doamne dă să fie șansa Noastră fericită să facem ceea ce predecesorii Noștri nu au putut face, să-i îmbrățișăm cu afecțiune paternă pe acei copii, a căror nefericită separare de Noi o deplângem acum. Doamne dă ca Dumnezeu, Mântuitorul nostru, "Care vrea ca toți oamenii să fie mântuiți și să ajungă la cunoștința adevărului"²⁹ să ne audă când Noi Îl implorăm cu smerenie să binevoiască să-i cheme înapoi la unitatea Bisericii pe toți cei rătăciți! Pentru această extrem de importantă întreprindere, Noi cerem și dorim ca și alții să ceară rugăciunile Preasfintei Maici Maria Fecioară, Maica harului divin, victorioasă asupra tuturor ereziilor și Ajutorul Creștinilor, pentru ca Ea să implore pentru noi venirea grabnică a acelei zile mult așteptate, în care toți oamenii să audă vocea Fiului Ei divin, și să "păstreze unitatea Spiritului în legătura Păcii".³⁰

13. Voi, Venerabili Frați, înțelegeți cât de mult Ne preocupă această chestiune, iar Noi dorim ca și copiii Noștri să știe, nu numai cei care aparțin comunității catolice, ci și cei care sunt despărțiți de Noi: dacă aceștia din urmă vor implora cu smerenie lumină din Cer, fără îndoială că vor recunoaște unica Biserică adevărată a lui Iisus Christos și, în sfârșit, vor intra în ea, unindu-se cu noi în caritate perfectă. În așteptarea acestui eveniment, Noi vă dăm cu foarte multă iubire, Venerabili Frați, [vouă] și clerului și poporului vostru, binecuvântarea apostolică.

Dată la Roma, la Sf. Petru, în a șasea zi din ianuarie, la Sărbătoarea Epifaniei lui Iisus Christos, Domnul nostru, în anul 1928 și cel de al șaselea an al Pontificatului Nostru.

²⁷ S. Cypr. Ep. 48 ad Cornelium, 3.

²⁸ 1 Timotei 3:15.

²⁹ 1 Timotei 2:4.

³⁰ Efeseni 4:3.

PIUS AL XI-LEA